

21. märts 2023

Lahend 38144/20 - austus eraelu vastu

Deltuva vs. Leedu

Artikkel 8

Asjaolud

2019. aasta novembris vahistati kaebaja kahtlustatuna narkootikumide salakaubaveos. Leiti, et kaebajal oli salakaubaveos juhtroll. Hoolimata mitmest taotlusest lubas prokurör kaebaja kinnipidamise esimese 9 kuu jooksul kaebajale vaid ühe kohtumise abikaasa ja tollal kümneaastase tütreaga, kuna sellised kokkusaamised võivad segada kriminaaluurimise edu. Rahuldatud taotlusele oli lisatud psühholoogi aruanne, mis hindas kaebaja tüdruku suure stressi ja ärevuse all kannatavaks, kuna ta ei saanud oma isa näha. Psühholoog soovitas võimalikult kiiresti korraldada tüdruku kohtumine isaga. 2020. aasta augustis andis prokurör kaebajale õiguse saada kaks korda kuus kohtumine oma abikaasa ja tüdruku. 2020. aasta novembris vabastati kaebaja ja talle määrati koduarest. Kriminaalmenetlus on hetkel veel pooleli.

EIK-sse pöördudes tugineb kaebaja artiklile 8.

EIK seisukohad

Artikkel 8

EIK märkis, et piirang kaebaja perekülastustele eelvangistuses viibimise esimese üheksa kuu jooksul oli sekkumine kaebaja õigusesse perekonnaelu austamisele. Piirang oli olnud seadusega kooskõlas ja selle õigustatud eesmärk oli korrariikumise või kuritegevuse ennetamine. EIK aga leidis, et see ei olnud demokraatlikus ühiskonnas vajalik järgmistel põhjustel.

Teatud piirangud kaebaja suhtlemisel välismaailmaga olid olnud mõistlikult vajalikud, pidades silmas kahtlustuses toodud kuritegude organiseeritust ja asjaolu, et kõiki kahtlusluseid ei olnud veel tuvastatud ja erinevaid uurimistoiminguid viidi läbi ajal, mil kaebaja oli vahistatud. Samas liikmesriigid pidid aga arvestama kinnipeetava ja tema pereliikmete huvidega ning hindama neid mitte laiaulatuslikult, vaid konkreetse olukorraga seoses.

Otsused võimaldada kaebajale üks kohtumine oma abikaasa ja tüdruku ning seejärel kaks perevisiiti kuus tehti pärast tema olukorra individuaalset hindamist. Ametivõimud ei võimaldanud rohkem külastusi, sest väitsid, et kaebaja võib perekülastuste kaudu sekkuda kriminaaluurimisse. EIK leidis, et siseriiklikud ametiasutused ei suutnud põhjendada, miks nad pidasid sellist ohtu konkreetsetes olukordades esinevaks. Kaebaja naine ja tütar ei olnud kriminaalmenetluses kahtlustatavad ega tunnistajad, ametivõimud ei olnud vaidlustanud kaebaja väidet, et tema abikaasal ja tüdruku ei olnud mingit sidet teiste kahtlustatavatega ja nad ei olnud kriminaalasjaga kursis.

Ametivõimud pidasid kaebaja perekülastustest keeldumisel oluliseks asjaolu, et kaebaja oli kahel korral kinnipidamise ajal ebaseaduslikult omandanud mobiiltelefoni, ilma et oleks kindlaks tehtud, et ta kasutas seda viisil, mis oleks võinud kahjustada kriminaaluurimist. Samuti ei olnud viiteid sellele, et ametivõimud oleksid nõuetekohaselt kaalunud kaebaja ettepanekuid, et perekülastused oleksid võinud toimuda tema advokaadi või uurimisametniku juuresolekul. Asjaolude toimumise ajal oli

¹ Lühiülevaldes kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

siseriikliku õigusega ette nähtud kontaktivaba kokkusaamine kinnipidamisasutuse esindaja juuresolekul ning külastuse võis külastusreeglite rikkumise korral lõpetada. Sellest tulenevalt ei suutnud siseriiklikud ametivõimud tõendada, et kaebaja kohtumise lubamine oma naise ja tütreaga erikülastuskorra alusel oleks uurimist ohustanud.

Kaebaja tütar oli asjas käsitletud ajal kümneaastane. EIK võttis teadmiseks asjakohase rahvusvahelise materjali, mis käsitleb vangistatud vanematega sideme säilitamise tähtsust lastele. Stressi, mida kaebaja tütar kannatas, kuna ta ei saanud oma isa näha, tuvastas psühholoog ja riigivõimud tunnistasid seda ühel korral, kui võimaldasid perekülastuse. Kuigi ametivõimud paistsid kahtlevat kaebaja ja tema tütre suhete läheduses, oli kohtul raske nõustuda sellega, et nende subjektiivne hinnang, mis seadis kahtluse alla kinnipeetava perekondlike sidemete tugevuse, võis olla otsustava tähtsusega perekülastustest keeldumisel. Samuti ei olnud siseriiklikud ametivõimud andnud selgitust selle kohta, et kuidas kümneaastase lapse külaskäik võis mõjutada kriminaalmenetluse edukust.

Sellest tulenevalt tuvastas EIK artikkel 8 rikkumise.

Artikkel 41

EIK leidis, et Leedu peab kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks 5000 eurot ning kulude katteks 5750 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

21. märts 2023

Taotlused 66763/17, 66767/17 ja 15891/18 - austus eraelu vastu ja õigus haridusele

Telek vs. Türgi

Artikkel 8 ja protokoll nr 1 artikkel 2

Asjaolud

Kaasus puudutab kolme taotleja kaebusi. Kõik kolm olid Türgi ülikoolide rahvusvaheliste suhete valdkonna akadeemikud. Doktoritõpingute käigus tegutses esimene kaebaja ka Pariisi Poliitikauuringute Instituudis ja teine kaebaja Euroopa Ülikooli Instituudis Firenzes.

Vastavalt 15. juuli 2016. aasta riigipöördekatsele järgnenud erakorralise seisukorra kontekstis vastu võetud seadusandlikele dekreetidele vallandati kaebajad avalikust teenistusest. Arvati, et neil on sidemed terroristliku organisatsiooniga ja/või nende tegevus kahjustab riigi julgeolekut. Seejärel tühistati nende passid. Kahe esimese kaebaja puhul ligi kaheks aastaks ja kaheksaks kuuks ning kolmanda kaebaja puhul kolmeks aastaks ja kümneks kuuks.

Esimesed kaks kaebajat jäeti ilma võimalusest jätkata doktoritõppes ja teadustöös ülalnimetatud instituutides. Kolmas kaebaja, kes asus elama ja töötama Saksamaal pärast riigiteenistusest vabastamist, oli jäänud ilma kehtiva passita, kuigi see oli peamine isikut tõendav dokument välisriigis.

Kaebajad proovisid seda olukorda kohtutes vaidlustada, kuid nende kaebused ei olnud edukad. Alles siis, kui 2019. aasta oktoobris jõustus passiseaduse täiendav paragrahv, mis lubas teatud tingimustel riigiteenistusest vallandatud isikutele passi väljastada, said kaebajad endale uue passid.

EIK-sse pöördudes tuginevad kaebajad artiklile 8. Esimesed kaks kaebajat leiavad, et nende passide tühistamine takistas neil ülikoolitõpinguid. Kolmas kaebaja väidab, et kehtiva passita jäämine põhjustas

talle eraelulisi raskusi välismaal. Esimesed kaks kaebajat tuginevad ka protokoll nr 1 artiklile 2 (õigus haridusele).

EIK seisukohad

Artikkel 8

a) Kas oli sekkumine kaebajate eraellu?

EIK on varem asunud seisukohale, et haldusorganite poolt rakendatud meede kaebaja passi konfiskeerimiseks ja mitmeks aastaks tagastamata jätmiseks, millega võeti kaebajalt võimalus naasta riiki, kus ta oli pikka aega elanud ja, kus elas tema perekond, kujutas endast sekkumist tema õigusesse oma eraelu austamisele. EIK kordas, et praegusel ajal on liikumisvabadus ja eelkõige piiriülese liikumise vabadus eraelu arendamiseks hädavajalik ning passist ilmajäämine võib takistada isikute kutsetegevust ja suhteid oma tavapärase ringkonnaga. See avaldab negatiivset mõju eraelule ning artiklist 8 tulenevatele õigustele.

EIK märkis, et akadeemiku jaoks on ülioluline osaleda rahvusvahelistel kohtumistel ja konverentsidel, jagada ja arutada oma ideid, uuringuid ja järeldusi kolleegidega üle maailma ning hoida pidevat kontakti akadeemilise kogukonnaga. Selles mõttes võisid akadeemikute liikumisvabadust piiravad meetmed sisuliselt takistada nende kutsetegevust ja nende suhete arengut akadeemilises valdkonnas. Sellega seoses oli kaebajatel ilmselgelt vaja osaleda akadeemilises tegevuses välismaal, samuti oli neil kavatsus jätkata õpinguid ja teha teadustööd välismaa ülikoolides. Sellest tulenevalt mõjutas nende töö- ja eraelu kahtlemata oluliselt asjaolu, et neid jäeti erakorralise seisukorra raames võetud meetmete tõttu pikaks ajaks kehtiva passita.

Arvestades eeltoodut, kujutas vaidlustatud meede endast sekkumist kaebajate õigusesse oma eraelu austamisele.

b) Kas sekkumine oli põhjendatud?

EIK leidis, et siseriiklikud ametiasutused ei olnud esitanud ühtegi üksikasjalikku tõendit, mis õigustaks vaidlusaluse meetme rakendamist kaebajate suhtes.

Passiseadus lubas ametivõimudel keelduda passi väljastamisest isikule, kelle riigist lahkumist peeti üldise turvalisuse huvides „ebasobivaks”. EIK oli varem kinnipeetavate kirjavahetust puudutavates kohtuasjades leidnud, et määrused, mis sisaldavad mõistet „ebasobiv”, andmata täpsustusi selle ulatuse kohta ega määratlemata, mida selle all mõistetakse, ei osuta piisava selgusega ametiasutuste kaalutusõigusele selles küsimuses. Ei passiseadus ega ka teised õigusaktid, millele kostjariik tugines, ei määratlenud passi tühistamise meetme viisi ja kestust ning tingimusi, mis peavad olema täidetud, et see lõpetataks.

Siseriiklikud kohtud jätsid rahuldamata kaebajate kaebused nende passide tühistamise peale, tuginedes peamiselt sellele, et seda meetet rakendati seoses nende avalikust teenistusest vallandamisega. EIK leidis, et praegustel asjaoludel olid siseriiklikud kohtud rikkunud oma kohustust kontrollida, kas kaebajate passide tühistamiseks olid konkreetsed põhjused. Seega ei olnud kõnealuse meetme kohaldamise kohtulik kontroll olnud piisav ega tõhus. Järelikult oli käesoleva asja asjaoludel vaidlustatud meetme vastuvõtmine kaebajate suhtes täitevvõimu aktidega erakorralise seisukorra kontekstis avatud meelevaldsusele ega vastanud seaduslikkuse nõudele.

Kokkuvõttes leidis EIK, et vaidlustatud sekkumine ei olnud „seaduse koosõlas” ning tuvastas artikkel 8 rikkumise kõigi kaebajate osas.

Protokoll nr 1 artikkel 2

Esimene ja teine kaebaja leidsid, et neil oli takistatud juurdepääs doktoriõppele, sest nende passid olid tühistatud. EIK märkis, et protokoll nr 1 artikkel 2 pani liikmesriikidele kohustuse mitte põhjendamatult takistada kõrghariduse omandamist välisriikide ülikoolides. EIK leidis vaatamata asjaolule, et kaebajatel oli juurdepääs Türgi ülikoolidele, et osaleda sarnases doktoriõppes ja, et nende passide tühistamine kestis kaks aastat ja kaheksa kuud, ei suutnud kaebajad selle meetme tõttu jätkata oma doktoriõpinguid välisülikoolides, kuhu nad olid sellisteks õpinguteks vastu võetud. Sellest tulenevalt oli nende õigus haridusele piiratud ning hariduse piiramine polnud nende jaoks ka ettenähtav. EIK jõudis järeldusele, et esineb protokoll nr 1 artikkel 2 rikkumine esimese kahe kaebaja osas.

Artikkel 41

EIK leidis, et Türgi peab esimesele kahele kaebajale maksma varalise ja mittevaralise kahju hüvitiseks 12 000 eurot ning kolmandale kaebajale mittevaralise kahju hüvitiseks 9750 eurot ning kulude katteks 1000 eurot.

Lahendile on lisatud eriarvamus.

[Lahend](#) (prantsuse keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

23. märts 2023

Lahend 46396/14 - sõnavabadus

Udovychenko vs. Ukraina

Artiklid 10

Asjaolud

Kaebaja nägi pealt liiklusõnnetust, kus noor naissoost jalakäija sai raskeid vigastusi. Kaks päeva hiljem külastas kaebaja haiglas seda naist ning andis ajakirjanikele õnnetuse asjaolude kohta kommentaari. Oma kommentaaris ütles ta, et ta nägi, et endise parlamendiliikme poeg tuli peale õnnetust välja selle auto juhipoolsest uksest, mis osales õnnetuses. Meediaväljaanded kajastasid olukorda nii, et endise parlamendiliikme poeg on õnnetusega seotud. Seejärel esitasid endine parlamendiliige ja tema poeg tsiviilhagi, kus süüdistasid kaebajat valeütluse andmises meediasse ja väitsid, et nende maine on seetõttu saanud kahjustada. Tsiviilhagi oli selle esitajatele edukas ning kaebajal kohustati tagasi võtma oma avaldus, sest kohus leidis, et see oli „ebaõige ja ebatäpne“. Lisaks pidi kaebaja mõlemale hagejale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks ligikaudu 4320 eurot ning varalise kahju hüvitiseks 320 eurot. Kaebajale määrati ka riigist lahkumise keeld kuni hüvitise täieliku tasumiseni. Kaebaja edasikaebed ei olnud edukad.

EIK-sse pöördudes tugines kaebaja artiklile 10 ning väitis, et nähtust teatamine ei saanud kahjustada hagejate mainet.

EIK seisukohad

EIK märkis, et tsiviilmenetlus ja sellega kaasnenud sanktsioonid kaebaja vastu kujutasid endast sekkumist tema sõnavabadusse. Siseriiklikus õiguses oli sekkumise jaoks olemas õiguslik alus ja sekkumisel oli legitiimne eesmärk - kaitsta teiste inimeste mainet või õigusi, nimelt endise

parlamendiliikme ja tema poja mainet. EIK aga leidis, et sekkumine oli taotletava legitiimse eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne ja seetõttu ei olnud see demokraatlikus ühiskonnas vajalik.

Siseriiklikud kohtud ei võtnud arvesse asjaolu, et kaebaja kommentaar puudutas avalikku huvi, sest liiklusõnnetus tekitas huvi kohalikul tasandil. Tema kommentaar, et ta nägi, et endise parlamendiliikme poeg tuli peale õnnetust välja õnnetuses osalenud auto juhipoolest uksest, viitas sellele, et ta oli õnnetuses osalenute hulgas.

Siseriiklikud kohtud asusid seisukohale, et kaebaja kommentaar oli faktiväide ja nõudis seega temalt oma väidete tõesuse tõendamist. Kuigi fraasi endise parlamendiliikme poja väljumise kohta juhiuksest võis vaadelda faktiväitena, oli kaebaja pealtnägija rollis ja see ei kujutanud endast midagi enam kui otsest ülevaadet ühest liiklusõnnetuse faktilisest asjaolust, mille tunnistajaks ta juhtus olema. See oli deklaratsioon kaebaja isiklikust arusaamast sellest, mida ta oli sündmuskohal näinud. See element eristas käesolevat kohtuasja teistest sõnavabadust puudutavatest kohtuasjadest, mida EIK oli uurinud ja mille puhul kaebajate, peamiselt ajakirjanike faktilised avaldused ei piirdunud sellega, mida nad olid vahetult pealt näinud. Käesoleva juhtumi konkreetsetel asjaoludel ei saanud kaebajalt oodata, et ta tõendaks, et see, mida ta arvas oma silmaga näinud olevat, oli tõesti aset leidnud.

Ei olnud väidetud, et kaebaja ei oleks kommentaari andmisel näidanud üles nõuetekohast hoolsust või, et ta oleks käitunud pahauskselt. Ei hagejad ega siseriiklikud kohtud ei olnud kunagi väitnud, et kaebaja oleks tegutsenud otsese kavatsusega kahjustada hagejate mainet, kasutades tahtlikult ebaõiget teavet. Tegelikult ei olnud siseriiklikud kohtud uurinud kommentaari motiivi ega hinnanud selle konteksti. Kommentaar oli tehtud õnnetust kajastava ajakirjaniku palvel vahetult pärast selle toimumist. Kaebaja ei olnud kasutanud hagejate kohta ühtegi solvavat märkust ega võtnud seisukohta ühegi asjaosalise süü suhtes, vaid oli lihtsalt kirjeldanud sündmuste jada, mille tunnistajaks ta oli. Ta oli andnud sama tunnistuse politseile, olles hoiatatud valetõendite esitamisega kaasneva kriminaalvastutuse eest. Miski ei viidanud sellele, et ametivõimud oleksid kaalunud tema suhtes kriminaalmenetluse algatamist. Samuti ei väidetud, et tema kommentaar oleks rikkunud uurimissaladust või avaldanud muul viisil konfidentsiaalset teavet käimasoleva kriminaalmenetluse kohta.

Ei olnud alust kahtluse alla seada kaebaja väidet, et meediale kommentaari andmisel oli ta veendunud oma ütluste õigsuses ning käitunud seega heauskselt ning uskudes, et avalikustamine oli olnud avalikes huvides. Tema kommentaari tuli vaadelda pigem faktiväitena avalikku muret tekitava küsimuse kohta, mitte põhjendamatu rünnakuna hagejate maine vastu.

EIK leidis ka, et kaebajale määratud kohustused ei olnud proportsionaalsed. Eelkõige oli kohatu korraldus tagasi võtta oma avaldus, kus ta sisuliselt pidi deklareerima, et ta ei näinud seda, mida ta arvas olevat näinud. Lisaks kaebajalt väljamõistetud kahjussummad oli arvestades tema sissetulekuga ebamõistlikult suured ning ka riigist lahkumise keeld kuni hüvitise täieliku tasumiseni ei olnud põhjendatud.

Sellest tulenevalt tuvastas EIK artikkel 10 rikkumise.

EIK leidis, et Ukraina peab kaebajale maksma varalise ja mittevaralise kahju hüvitiseks kokku 14 300 eurot ning kulude katteks 3450 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

23. märts 2023

Kaebused 55082/19 ja 55095/19

Lepasaar ja Smigelskite vs. Eesti

Artikkel 13 ja protokoll nr 1 artikkel 1

Asjaolud

Keskkonnaminister võttis 14.07.2006 vastu määruse nr 52 „Lendorava püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“. 20.12.2016 täiendas keskkonnaminister määrusega nr 72 nimetatud kaitsekorda ja arvas Pärnamäe lendorava püsielupaiga koosseisu ka kaebajatele kuuluvad kinnistud. Mõlemad kaebajad omandasid kinnistud vastavalt 2000. ja 2003. aastal riigilt järeelmaksuga. Kaebajate kinnistutele seati riigi kasuks hüpoteek ning kaebajad peavad tasuma riigile makseid kuni 2050. aastani. Mõlema kinnistu sihtotstarve on maatulundusmaa ning 2007 ja 2013 aasta vahel oli kaebajatel võimalus teostada kinnistutel raied kooskõlas metsamajandamiskavaga, mille kinnitas Keskkonnaamet. 2014. aastal peatas Keskkonnaamet teise kaebaja loa kinnistul raiuda kuni lendorava (*Pteromys Volans*) kaitseks püsielupaiga loomiseni. Teine kaebaja esitas kaebuse, milles palus kohtutel tunnistada peatamine õigusvastaseks ning tuginedes riigivastutuse seaduse paragrahvile 16 ja nõudis peatamise eest kahju hüvitamist. Siseriiklikud kohtud lükkasid tema nõude tagasi, leides, et ajutise peatamise tagajärjed ei olnud kaebajale eriti koormavad.

2016. aastal võttis keskkonnaminister vastu määruse nr 72, millega arvati mõlema kaebaja kinnistud kaitsealasse. Mõlemad kaebajad esitasid keskkonnaministri määruse nr 72 vaidlustamiseks kaebuse halduskohtusse, leides, et kehtestatud raiepiirangud piiravad nende õigusi väga intensiivselt. 30.06.2017 jättis Tallinna Halduskohus kaebused rahuldamata. 30.10.2018 jättis Tallinna Ringkonnakohus rahuldamata kaebajate esitatud apellatsioonkaebused. Ringkonnakohus nõustus halduskohtuga, et lendorav on kantud loodusdirektiivi (EL direktiiv nr 92/43/EMÜ) II lisa liikide nimekirja, mis tähendab, et tema kui esmatähtsa liigi kaitsmine nõuab erikaitsealade määramist. Ringkonnakohus leidis, et sellise liigi kaitsmisel ei pea liikmesriik kaitse korraldamisel lähtuma majanduslikest, sotsiaalsetest ja piirkondlikest kaalutlustest. Lisaks tõi ringkonnakohus välja, et omandikitsenduse kompenseerimisena on ette nähtud maamaksust vabastamine või selle vähendamine, samuti sihtkaitsevööndisse jääva osa puhul Natura 2000 erametsamaa toetuse taotlemise võimalus 110 eurot kalendriaastas ühe hektari kohta. Samas märkis ringkonnakohus, et kuna kaebajad ei ole esitanud kahju hüvitamise nõuet, siis ei saa ringkonnakohus praeguse menetluse raames neid küsimusi lahendada. 08.05.2019 otsustas Riigikohus ringkonnakohtu otsusele esitatud kassatsioonkaebusi menetlusse mitte võtta.

EIK-sse pöördudes tuginevad kaebajad artiklile 13 ning protokoll nr 1 artiklile 1 ning leiavad, et keskkonnapiirangud viisid nende vara *de facto* sundvõõrandamiseni ning neil puuduvad siseriikliku õiguse alusel tõhusad õiguskaitsevahendid, et nõuda piirangute eest hüvitist.

EIK seisukohad

EIK märkis, et võtmeküsimuseks antud asjas on see, kas kaebajad on ammendanud riigisisesed õiguskaitsevahendid. Kaebajad taotlesid riigisiseses kohtutes keskkonnaministri määruse nr 72 tühistamist. Kaebajad viitasid ka hüvitise puudumisele, kuid ei esitanud kahju hüvitamise nõuet. EIK märkis, et kaebajad ei ole esitanud näiteid riigisisesest kohtupraktikast, mille kohaselt oleks pidanud otsus hüvitise määramise kohta sisalduma määruses endas. Seetõttu ei nõustunud EIK kaebajatega, et määruse nr 72 tühistamise taotluse näol oli tegemist tõhusa õiguskaitsevahendiga kahju hüvitamist puudutavas osas.

EIK tõi välja, et lisaks maamaksu vähendamisele ja Natura 2000 metsatoetusele viitasid riigisisesed kohtud ka võimalusele nõuda riigilt kaebajatele kuuluvate kinnistute väljaostmist. EIK tuletas meelde,

et üldreeglina peab õiguskaitsevahend tõhusaks toimimiseks suutma vaidlusaluse olukorra heastada ja pakkuma mõistlikke eduväljavaateid. Samas märkis EIK, et ainuüksi kahtlus selle osas, kas õiguskaitsevahend on tõhus, kui see ei ole ilmselgelt kasutu, ei ole mõjuv põhjus selle ammendamata jätmiseks. Kaebaja peaks tegema kõik, mida temalt võib mõistlikult oodata, et riigisiseseid õiguskaitsevahendeid ammendada.

Edasi käsitles EIK kahju hüvitamise võimalusi riigivastutuse seaduse (RVastS) ja looduskaitseaduse (LKS) alusel. EIK märkis, et arvestab küll kaebajate väitega, et riigisiseseid kohtud ei ole siiani RVastS § 16 alusel keskkonnapiirangute eest hüvitist välja mõistnud, kuid samas nähtub valitsuse viidatud riigisisese kohtupraktikast, et kohtutel on võimalik hinnata erinevate avaliku huvi piirangute, sealhulgas keskkonnapiirangute tegelikku mõju juhtumipõhiselt. Samuti on Riigikohus leidnud, et keskkonnapiirangud võivad kujutada endast *de facto* sundvõõrandamist. Mis puudutab kaebajate võimalust nõuda riigilt kinnistute väljaostmist LKS § 20 alusel, siis näeb LKS § 20 lg 1 ette, et kogu ulatuses püsielupaigas asuva kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, omandab riik kokkuleppel kinnisasja omanikuga kinnisasja väärtusele vastava tasu eest. EIK leidis, et poolte vahel ei ole lahkarvamust selle osas, et kaebajate kinnistute suhtes kohaldatavad piirangud ei vastanud piirangutele LKS § 20 lg 1 mõttes. Samas nõustus EIK valitsusega, et arvestades põhiseaduslikkuse järelevalve mehhanismi toimimist Eestis, oleks kaebajad võinud väita, et LKS § 20 lg 1 on vastuolus põhiseadusega, kuna see ei laiene kaebajate olukorrale. Arvestades, et kaebajad väidavad, et nende metsamaa sihtotstarbeline kasutamine oli tegelikkuses takistatud, ei saa väita, et vastaval nõudel ei oleks olnud mõistlikke eduväljavaateid.

EIK järeldas eeltoodust, et kaebajad ei ole ammendanud riigisiseseid õiguskaitsevahendeid ning tunnistas kaebused vastuvõetamatuks.

[Lahend](#) (inglise keeles)